

חמסין -

תזכורת קטנה

ספק אם התכוון דני וקסמן להביא לשינוי על פני החברה הישראלית, באמצעות סרטו, "חמסין", המספיל בדיוק ערבייהוודי.

זו אחת הבעיות החברתיות המורכבות ביותר בישראל, בעיה אשר לא טופלה במשך 35 שנה - לא רק על ידי יוצרים אמנותיים אלא גם על ידי כל חלקי הממסד, המתלבט עדיין באופן טיפולו בעניין זה.

דמויות הסרט, המציג תמונת-מצב בתחילת קיום "מדינה, הן דמויות אותנטיות המביעות בנאמנות את המציאות של אז. למרות שיחסיים אלה מטופלים בשיט" חיות מסויימת ב"חמסין", יש לברך את יוצרי הסרט על צעד חלוצי זה.

מדומני, שהצופה הישראלי לא יתקשה לקלוט את המסר העיקרי שבסרט, על אף שיטחיותו. אולי בצדק השתדל הבמאי שלא להיכנס לבעיות עמוקות ומורכבות. הדמויות העיקריות שבסרט הן אב"טיפוס לחב"ר הישראלית של היום. מוקדם מאוד להתנבא על מידת השפעתו של הסרט, וספק אם ביכולתו להביא לשינויים רבים בפני החברה הישראלית. אבל, די בכך שהוא מהווה תזכורת קטנה למצב המכאיב של החב"ר שלנו.

נדליה נשאר אחרי שלושים שנה אותו שאפתן, החולם על עסקים גדולים וכסף. האלד, הפועל שלו,

אחרי החמסין חייב לבוא הגשם. הים הזורמים מנקים הכל

נשאר אותה דמות, העושה את כל העבודות השחורות במאמנות. חבורת המושבניקים המומיהמוח נשארה אותה חבורה. צעירי הכפר רהנים כמו אז: חלקם מתלבטים בין נאמנותם למסורת ולחברה שלהם ובין המדינה שבה הם חיים, שבה הם רואים גוף זר המנסה לשלל אותם מאדמתם ומשאר זכויותיהם - חלקם חמומי-מוח, אשר ריגשותיהם מניעים את כל מעשי-הם; חלקם מכונים "מלשינים", שמוכרים את רעיהם

(גידעון פת) או האימרה האומללה מכולן, "ערביי הארץ מהווים סרטן בלב-המדינה" (אביגדור כרמל).

חיייתי רוצה שאותם מנאטים ידעו שלמטבע שני צדדים. בנוסף לצד שהם משתמשים בו, יש גם צד אחר, אבל בגלל אופקיהם הצרים אינם מסוגלים להבינו.

למרב הצער, לא עשה המימסד הרבה לקצור למי עוט, כדי להתגבר על התלבטויותיו ולהסתגל לחברה חדשה, שפתחה את זרועותיה ליהודים מכל רחבי העולם כדי לחקים להם בית לאומי. היום המציאות היא ענמה יותר מכפי שהייתה בעבר, שיטות מתוחכמות יותר מחדקות את המצור סביב האלד ואבר יוסף.

ישנו היום קודש-הקודשים (הצורך הביטחוני) ולמי יש כוח לעמוד מול כוח זה? למה יחרג מהקונסנוס הלאומי? אין צורך היום שחאלד ינהל רומן אהבה עם הווה, שיגרם למותו. הוא יסתפק בזריקת אבן על רכב צבאי, וימצא את מוות מיריות באוויר!

לצד התמונה המכאיבה הזאת יש גם ניצנים ירוקים קטנים, ערביי ישראל רואים בהם את התקווה ואת העתיד היותר טוב. צעירים שגדלו עם המדינה, שאיכפת להם שלמולדתם יהיו פנים אנושיים יותר.

דני וקסמן הוא אחד ממעטים אלה. הערבים מעריצים לא בנו תיקויות על הפלת ממשלה זו או אחרת, תמיד חשבו שכולם, "אותו חומר". קעת אחרי ה"חמסין", חייב לבוא הגשם. מים זורמים מנקים את הכל. על המעטים האלה, דוגמת דני וקסמן, בונה המיעוט הערבי בי הרבה תיקויות.

עיצאם ודאך, תל-אביב

כדי להיראות חיוביים בעיני המימסד, וחלקם הגדול אדישים, ממלאים את פיהם מים וחוף מענייני היום-יום, דבר אינו נוגע להם.

אבירוסף, ראש-המישפחה, למרבה הצער מעמדו התערער בגלל טוב-ליבו, שלא נראה בעיני הדור הצעיר כמועיל לפיתרון שאלותיהם. והם לא משלימים עם המוסכמות של אז.

בוודאי תהיה מחלוקת בתגובות הקהל על "חמסין", וחלק יטיל את האשמה למצבם של הערבים על עצמם. אבל לנוכח המציאות של היום קשה מאוד ש"לא להבין את רחש-ליבם. צעירים ערבים רבים במדינה של היום עושים אתהחלואי מדי פעם ומבטיים סביר

בם: איפה הם נמצאים במפה החברתית? שאלות רבות צצות בראש: למה אני צריך להרגיש כמיעוט במולדת שלי? איך אוכל להשלים עם הכל

דני וקסמן הוא אחד העשמים, הרוצים שלמולדתם יהיו פנים יפות יותר

ולתת את כל כוחי לטובת החברה הזאת, בשעה שכל משאבי-המדינה מופנים נגד בני עמי, אחי של אתמול, שהגורל חרץ שיהיו מנגד? כמה זמן אצטרך לסבול את הטענה, שבגלל אילוצים ביטחוניים דלתות רבות נחסמות בפני? והדמוקרטיה, שעל יסודה בנויה המדינה, היא בבחינת חומר נוזלי, שאפשר להזרים אותו ואפשר לסגור את הצינור בעת הצורך?

המימסד הישראלי של היום הוא לא אותה חבורה מושבניקית חלשה, שרצתה להתקיים בשקט בסביבה עויינת. קשה למישהו להכחיש, שישראל של היום היא הגורם החזק ביותר במזרח-התיכון. היא קצרה הצלחות רבות במשורים שונים, פיתחה פרויקטים ענקיים, אבל במשך 35 שנים, לא מצאו כל ממשלותיה לנוכח לתקן את העוול שנעשה לתושבים המקומיים, שלא מיהרו לארוז את המציהם ולברוח מכאן, סירבו לנסות לעזור להם להתגבר על צרותיהם ומצבם החדש. כל זאת בשעה שהם בנו את הארץ, התאפקו ותיפעלו את המשק בזמן כל המלחמות, למרות הדילמה שהם שרו-יים בה - דילמה המתעוררת בכל פעם שמישהו מעסיק קני המימסד דואג להזכיר להם על איזה תקן הם נמציים כאן.

הצהרות רבות, שעולות על הכתרות מדי פעם, מתד-הדות באוזניהם. "אנחנו לא מעוניינים שהטראדיה של 48 תהיה שוב" (אריק שרון), "למי שלא טוב לו כאן, נזמין לו טקסי ותוך חצי שעה יפתור את הבעיה"

חזית-הסירוב

ישראל-פלסטיין

הטבע אינו משאיר חללים ריקים. אנו עדים עתה להתמוטטותה של חזית הסירוב הערבית, כששר-החוץ הסורי מציד בדיוקים ישראלי-ערבי, ונאיף חוואתמה מודיע כי יביא הצעה לדיוקים ישראלי-פלסטיני ל-מועצה העליונה של אש"ף, שתתכנס בימים אלה בתור-ניס. מנהיגה החדש של שלום עכשיו, שמעון פרס, כבר הפגין את חוכמתו המדינית לפני זמן לא רב, כש-הסביר כי "אש"ף לא יהיה אש"ף כשיסכים להכיר בישראל ולכן אין עלי להשיב לשאלה מה יהיה יחסי לאש"ף כשיכיר בישראל..." תשובה המוכיחה כי אוצר הבדיחה והחידוד של דרואנוב משמש כספר לימוד למנהיגי תנועת העבודה הישראלית בתנועתם המת-מדת לאיבוד לדעת.

באמריקה הצפונית הולכת ומוקמת חזית הסירוב הישראלית. ראשיה הם שליחי תנועת שלום עכשיו, אל"מ מרדכי ("מורלה") בראון, אחד בשם דן גורדון וכמה עוזרים וזוטרים, העוברים מעיר למושב ובפניהם הבשורה כי המשיח, דמותו הכפולה של מופים וחור-פס: יצחק רבין ושמעון פרס, עתיד לקפוץ מהקומה העליונה של בית מופלגת העבודה ברחוב הירקון ולצנוח (עם או בלי מרדכי גור) אל כס ראש-הממשלה בירושלים. כדי להבטיח שתנועת השלום היהודית האמ-ריקאית לא תרים את גבות עיניה ואחרי כן תצא לר-חוב כדי להיאבק במטרות הסיפוח והכיבוש של המע-רך העבודה-מפ"מ כשיגיעו לשלטון המיוחל, עושים

אפלמן, אביטל דה לוגוף או כל אזרח אמריקאי אחר ששמו נורסם בפירסומי המועצה בשיקאגו, לאסיפור תיהם או לפעולותיהם האחרות.

שותפים לחרם של חזית הסירוב הישראלית הם עורכי "ניו-אוסטולק" וראשי "המכון לחקר השלום במזרח התיכון", שחוקם לאחרונה: דויד שחם, מ-

אוצר הבדיחה והחידוד משמש ספר לימוד למנהיגי תנועת העבודה בישראל

מקימי המועצה הישראלית לשלום ישראלי-פלסטיני, בחר ללכת בדרכה של תנועת העבודה הציונית ולשתף פעולה עם מפ"ם, כשהסגיר לידו שליחי מיפלגה זו את משרת העורך של הירחון האנגלי לענייני המזרח התיכון, ואת משרת המנהל המדעי של המכון. דויד שחם מסרב לחקים בארצות-הברית מועצה אמריקאית של תומכי הירחון והמרכז, כדי שלא לעמת את החלטות החרם והסירוב לשיתוף פעולה של מפ"ם האמריקאית (אירגון פיקטיבי המשתף פעולה עם ממשלת בגין שרון במיסגרת, וועידת הנשיאים של האירגונים היהודיים החשובים) ותנועת שלום עכשיו כאן, כנגד ה-מועצה בשיקאגו. "ניו יורק איש אנד" וחברי שלי" (המשך בעמוד 48)

אלכם מסיים, יזירק